

Nu bildar vi region i Dalarna

Del fyra:

**Det regionala
utvecklingsansvaret**

Vad innebär det att ha regionalt utvecklingsansvar?

Den 1 januari 2019 förenas Landstinget Dalarna och Region Dalarna och bildar tillsammans en ny regionorganisation. Sammanslagningen ger en tydligare koppling mellan hälsa och välfärd, regional utveckling och tillväxt.

Till den nya organisationen överförs även vissa delar av Länsstyrelsen i Dalarnas verksamhet inom regional utveckling. Därmed samlas alla frågor som riksdagen hänfört till det regionala utvecklingsansvaret i samma organisation.

Att ha det regionala utvecklingsansvaret (RUA) handlar om att skapa goda förutsättningar för att människor kan bo, leva, trivas och verka i vår region.

Då behövs utbildningsmöjligheter, arbeten, infrastruktur som binder ihop oss med övriga landet,

ett innovativt näringsliv som står sig såväl lokalt som nationellt och internationellt och att unga människor ser en ljus framtid i Dalarna. Det är det som ingår i att ta ansvar för tillväxt och positiv regional utveckling.

I rollen som regionalt utvecklingsansvarig ingår att:

- företräda regionala intressen
- samla aktörer och skapa samarbeten
- prioritera genom långsiktig och strategisk planering
- ta initiativ, leda, samordna och koordinera utvecklingsprocesser i länet
- besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete
- följa upp, utvärdera och återrapportera till regeringen
- upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur
- arbeta med länets kompetensförsörjning.

Dalastrategin – regionens strategiska utvecklingsplan

Utveckling och tillväxt sker i fortlöpande samtal om hur offentliga aktörer, näringsliv och civilsamhälle ska förhålla sig till framtiden och på bästa sätt ta vara på regionens möjligheter att föra utvecklingen i en positiv riktning.

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är ett gemensamt styrdokument för Dalarna. *Dalastrategin* antogs år 2014, framtagen som en överenskommelse mellan kommunerna, Region Dalarna och näringslivet, det ”regionala partnerskapet”.

Dalastrategin ska uttrycka politiska och idémässiga ställningstaganden för Dalarnas framtid och utveckling. Dess vision och mål anger riktning för Region Dalarnas verksamhet. All verksamhet och fattade beslut ska utgå från strategin.

Region Dalarna ska i och med det regionala utvecklingsansvaret leda arbetet med att ta fram *Dalastrategin* och ansvara för genomförandet, som sker i samverkan med och mellan andra aktörer, samt ansvara för att följa upp resultat och målsättningar.

Dalastrategin gäller för åren 2015-2020. Nästkommande RUS tas fram inom *nya* Region Dalarna och fastställs då av fullmäktige. Liksom tidigare blir den ett styrdokument för organisationens verksamheter att förhålla sig till.

En strategi med fyra vägval

Dalastrategin vilar på fyra prioriterade områden – fyra vägval, som till stora delar följer den *Nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015 - 2020*.

- **Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud.**
Betonar betydelsen av att möta den demografiska framtidsbilden och den alltmer kunskapsbaserade ekonomin.
- **Innovativa miljöer och entreprenörskap.**
Betonar betydelsen av näringslivets förändrings- och konkurrensförmåga.
- **Tillgänglighet och infrastruktur.**
Betonar betydelsen av att leva och verka i ett vardagligt utbyte med en allt större omvärld.
- **Livskvalitet och attraktionskraft.**
Betonar det goda livet och platsens betydelse.

Region Dalarnas verksamhet

Regionalt utvecklingsansvar har legat på Region Dalarna sedan år 2003, då organisationen bildades. Organisationen är politiskt styrd av direktionen, är offentligt finansierad och ägs, i sin nuvarande form av länets 15 kommuner och Landstinget Dalarna. Regionchefen leder tjänstepersonorganisationen.

Det regionala utvecklingsansvaret är grunden för Region Dalarnas verksamhet, som idag innehåller följande delar:

- Fortlöpande arbete med *Dalastrategin*
- Uppföljning och analys
- Infrastrukturplanering
- Projektfinansiering
- Näringslivsutveckling
- Kompetensförsörjning
- EU- och internationellt perspektiv (bland annat genom Central Sweden)
- Jämställdhetsperspektiv
- Ungdomsstrategiskt arbete (Dalarna Sveriges bästa ungdomsregion)
- Integration (projektet Vägen in)
- Energikontor Dalarna

Verksamhetsområdena beskrivs enligt listan på sidorna 5-9. Undantag för fortlöpande arbete med *Dalastrategin*, s.3 och projektfinansiering s.9.

Uppföljning och analys

En viktig uppgift för den regionalt utvecklingsansvarige är att kontinuerligt följa upp, analysera och synliggöra lokala och regionala utmaningar och visa på effekterna av insatser som genomförts, med den regionala utvecklingsstrategin som utgångspunkt.

Region Dalarna samordnar ett kommunalt nätverk för statistik och analys och deltar i nationella och regionala nätverk.

I den *Nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020* identifieras analys som ett område att vidareutveckla. Vikten av ett ”tydligare fokus på resultat och uppföljning, utvärdering, analys och lärande” betonas.

Infrastrukturplanering

I *Dalastrategin* heter det att ”Dalarna lever i aktivt utbyte med omvärlden – ett utbyte som underlättas av ständigt förbättrade kommunikationer”. Närhet till de nationella och internationella marknaderna är nödvändigt för länets tillväxt och överlevnad.

En av Region Dalarnas viktigaste uppgifter är att företräda länets intressen i upprättandet av en länsplan för transportinfrastruktur, och att vara med och påverka hur de nationella medlen ska prioriteras att användas för investeringar och förbättringsåtgärder.

Syftet är att skapa förutsättningar för både gods- och persontransporter med goda kopplingar till omvärlden. Att bidra till samordning av infrastruktur- och trafikeringsåtgärder med grannlänen, så att den regionala och interregionala kollektivtrafiken kan bidra till en regionförstoring, är också en viktig del av arbetet.

Näringslivsutveckling

En målbild i *Dalastrategin* är att ”Dalarna har ett näringsliv som står starkt i nationell och internationell konkurrens”. Region Dalarna ska verka för ett gynnsamt företagsklimat för en mångfald av entreprenörer.

Nyckeln till god utveckling av näringsliv och regional tillväxt är att det finns ett ändamålsenligt utbud av företagsfrämjande tjänster och innovativa miljöer för företag och entreprenörer att gro och utvecklas i. Region Dalarna har rollen att koordinera, stödja och stärka regionens aktörer vars uppgift är att vara direkt utvecklingsstöd åt företag och entreprenörer.

En annan målbild i *Dalastrategin* är att ”Dalarna är en innovativ region som finner nya eller bättre lösningar som svarar mot behov och efterfrågan i vardagen och omvärlden”. Utifrån den ska Region Dalarna arbeta för att stärka innovationsklimatet och bidra till näringslivets förnyelseförmåga och konkurrenskraft.

Fyra kunskapsområden prioriteras inom forskning och innovation – Avancerad industri, Energieffektivt samhällsbyggande, Hälsa och välfärd samt Innovativ upplevelseproduktion. Inom och mellan dessa områden ska Dalarna utveckla spetskompetens, produkter och tjänster, som både ska möta regionala utmaningar och sätta Dalarna på den internationella kartan.

Smart specialisering – starka företag i Norra Mellansverige är ett projekt finansierat av europeiska regionala utvecklingsfonden där syftet är att forskningsinnovation ska bidra till ökad konkurrensförmåga och till att lösa regionala samhällsutmaningar i regionerna Dalarna, Gävleborg och Värmland.

Kompetensförsörjning

”Dalarna är en lärande region som möter människornas, näringslivets och samhällets behov av kunskap och kompetens”, heter det i *Dalastrategin*.

Kompetensförsörjning är en avgörande fråga för länets fortsatta utveckling och tillväxt. Det kräver en väl fungerande samverkan och dialog mellan berörda aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

Region Dalarna är ett stöd för utbildningsanordnare och andra samarbetspartners och bidrar till en förbättrad matchning mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft. Insatserna ska bidra till ett ökat utbud av relevanta YH- och gymnasieutbildningar.

EU- och internationellt perspektiv

Det internationella arbetet har funnits inom Region Dalarna sedan bildandet 2003. Det tidigare Europakontor Dalarna blev då en del av Region Dalarnas organisation. Samverkansorganisationen i Bryssel, Central Sweden, är en ideell förening där medlemmar och finansiärer är Region Dalarna, Region Gävleborg och Region Örebro län.

Samarbetet med Central Sweden handlar framför allt om att öka Dalarnas möjligheter till påverkan av politiska beslut på olika nivåer. Deltagande i europeiska nätverk, organisationer och projekt kan på olika sätt bidra till Dalarnas utveckling.

Jämställdhetsperspektiv

Jämställdhetsperspektivet ska finnas med i all verksamhet, vid projektfinansiering och vid uppföljning.

Projektet *Jämställd regional tillväxt* har gjort det möjligt att genomföra särskilda insatser under 2017-2018, såsom regionala konferenser, en seminarieriserie och workshops. Syftet är ökad förståelse om vikten av jämställdhet och kunskap om hur perspektivet kan integreras i regionalt utvecklingsarbete.

Ungdomsstrategiskt arbete

Målbilden i *Dalastrategin* som kopplar till unga säger att "Dalarna är landets bästa region för unga där ungas drivkraft tas tillvara med en tydlig plats i tillväxtarbetet".

Det ungdomsstrategiska arbetet, *Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion* syftar till att unga i Dalarna ska känna att tillvaron är meningsfull, att unga ska känna sig sedda och kan påverka regionens utveckling och sina egna liv kopplat till demokrati, inflytande, kompetensförsörjning och möjligheter att hitta jobb.

Beslut om unga ska grunda sig på kunskap om unga. Ungdomsenkäten *Lupp* (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken) genomförs i Dalarnas kommuner var tredje år, som ett verktyg för att belysa ungas livssituation lokalt och regionalt.

Integration

Dalastrategin uttrycker att ”Dalarna är en välkomnande och öppen region som står för mångfald och tolerans och en region där jämställhet och mångfald är drivkrafter för sysselsättning och entreprenörskraft”.

Vägen in är ett femårigt projekt som utgår från en regional överenskommelse mellan kommunerna och regionala aktörer, för inkludering och etablering av nyanlända 2015–2020. Länsstyrelsen Dalarna, Landstinget Dalarna och Region Dalarna svarar för ett gemensamt kansli som koordinerar och stödjer samverkansarbetet med *Vägen in*.

Energikontor Dalarna

Energikontoret Dalarna är en projektverksamhet som helt finansieras av Energimyndigheten. Arbetet bedrivs i olika projekt för nätverkande intressenter, däribland projekt för att främja energieffektivisering i små- och medelstora företag.

Energikontoret har även den samordnande rollen som regional utvecklingsledare gentemot de kommunala energi- och klimatrådgivarna.

Projektfinansiering

Som regionalt utvecklingsansvarig disponerar Region Dalarna cirka 45 miljoner kronor per år av det statliga anslaget 1:1 för regional tillväxt.

Medlen är avsedda för att finansiera regionala projekt. Tillsammans med europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), europeiska socialfonden (ESF) och andra finansörer är dessa medel en grundläggande förutsättning för genomförandet av *Dalastrategin*.

Ett av projektverksamhetens viktigaste mål är att bygga upp resurser för en positiv utveckling av näringslivet i Dalarna, i samverkan med andra aktörer.

För närvarande (juni 2018) pågår ett åttiotal projekt med ett beviljat belopp på cirka 90 miljoner kronor.

I samband med att *nya* Region Dalarna bildas kommer ytterligare cirka 27 miljoner kronor årligen av anslaget att överföras till regionen från Länsstyrelsen i Dalarna. Medlen används där idag huvudsakligen som direkt stöd till företag.

Långsiktigt hållbar tillväxt

Den *Nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft* är vägledande för att uppnå målet med den regionala tillväxtpolitiken:

”Utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft.”

Hållbarhetsdimensionerna – ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet – ska vara integrerade i tillväxtarbetet och i alla prioriteringar. Dessa perspektiv bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling och tillväxt.

På nationellt uppdrag – Regionalt utvecklingsansvar

Det regionala ansvaret regleras av riksdagen i lagen om utvecklingsansvar i vissa län (2002:630) och i lagen om samverkansorgan i länen (2002:34).

I början av 2000-talet ställdes politiken om från regional politik och näringspolitik till dagens regionala utvecklingspolitik med målet ”väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god servicenivå i alla delar av landet”. Utgångspunkten är utvecklingsfrämjande åtgärder utifrån lokala och regionala styrkor och möjligheter.

Den regionalt utvecklingsansvariga har ett ansvar att samla kommuner, myndigheter, universitet och högskolor, näringsliv och civilsamhälle och det framgår där att det är den regionalt utvecklingsansvariga som ska samordna genomförandet av en strategi för länets utveckling.

I det regionala utvecklingsansvaret ingår även uppdrag som ges genom särskilda regeringsbeslut. Exempel på sådana är arbetet med kompetensförsörjning och Digital Agenda.

Regionalt tillväxtarbete regleras i flera lagar och förordningar:

- lag om utvecklingsansvar i vissa län (2010:630). Gäller Dalarna fr.o.m. 2019.
- lag om samverkansorgan i länen (2002:34). Gäller Dalarna t.o.m. 2018.
- förordning om regionalt tillväxtarbete (2017:583).
- förordning om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken (2003:596).
- förordning om statligt stöd till regionala investeringar (2015:211).
- förordning om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag (2015:210).
- förordning om statligt stöd inom europeiska regionala utvecklingsfonden (2015:212).

Sammanhållningspolitik, partnerskap och Horisont 2020

Utgångspunkten för tillväxtpolitiken inom EU är att politiken ska utformas efter lokala och regionala behov och förutsättningar.

EU:s sammanhållningspolitik handlar om att minska regionala skillnader och ojämlikheter inom EU och för EU-medborgare. Den är ett av de viktigaste verktygen vi har för att skapa regional tillväxt och sysselsättning. Sammanhållningspolitiken utgör också en tredjedel av EU:s totala budget och är finansierad med de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

Strukturfondspartnerskapet för Norra Mellansverige – Dalarna, Värmland och Gävleborg – har som syfte att se till att medlen som är avsatta från EU:s regionala utvecklingsfond och socialfonden används på bästa sätt för att utveckla regionen och att aktuella projekt stämmer överens med regionens prioriteringar, i Dalarnas fall med prioriteringarna i *Dalastrategin*.

Regionerna nominerar både partnerskapets ledamöter och deltar i arbetet med att ta fram strukturfondernas ramprogram. Region Dalarna är även med och tar fram programmet för Interreg Sverige-Norge.

Horisont 2020 är EU:s nuvarande ramprogram för forskning och innovation, som syftar till att offentlig sektor, på såväl kommunal som på regional nivå, näringsliv och civilsamhälle ska bidra till lösningar på stora samhällsutmaningar, såsom demografiska förändringar, urbanisering och klimatförändring.

1 januari 2019 bildar vi region i Dalarna

Huvudsyftet med regionbildningen är att stärka och utveckla Dalarna och målet är att vi i framtiden ska ha ett ännu mer utvecklat och tätare samarbete med länets kommuner, Länsstyrelsen i Dalarna och Uppsala-Örebro sjukvårdsregion.

Tillsammans ska vi bilda en ny organisation vars viktigaste uppgift är att förbättra människors vardag.

Den här broschyren är den fjärde i en serie om regionbildningen i Dalarna. Den fokuserar på vad uppdraget regionalt utvecklingsansvar handlar om – ett stort, viktigt och spännande uppdrag för de politiskt förtroendevalda och tjänstepersoner.

Det regionala utvecklingsansvaret innehas idag av kommunalförbundet, nuvarande Region Dalarna. Efter årsskiftet samlas de regionala utvecklingsfrågorna med Landstinget Dalarnas all verksamhet i den *nya* organisationen Region Dalarna.

Mer information på Landstingets webbplats

Broschyren *Nu bildar vi region i Dalarna*, *Det regionala utvecklingsansvaret* kompletteras av en presentation i Powerpoint hösten 2018.

Materialet finns att ladda ner på ltdalarna.se/regionbildning.

Där hittar du övriga broschyrer och samlad information om regionbildningen i Dalarna.